

1. Abrahams verdriet

Rondom die tent, die éne tent, is het stil. Want daar, in die ene tent, is Abraham, alleen met 'zijn dode'. Steeds wordt in de tekst gesproken over Sara als 'zijn dode', Abraham zelf noemt haar in vers 4 'mijn dode'. Het is een moment van intens en intiem verdriet, als Abraham daar alleen is in die tent. Vers 3: Abraham ging de tent in om rouw te bedrijven over Sara en haar te bewenen.'

Al die jaren, samen met Sara, ze moeten wel als een film langs hem heen getrokken zijn. Hoe ze ooit begonnen, samen, in dat verre Ur der Chaldeeën. Hoe ze samen de hoogtepunten en dieptepunten hebben meegemaakt. Hoe ze samen wanhopig hadden uitgekeken naar een kind, en soms alle hoop hadden verloren. En toen dat onvoorstelbare moment, dat ze als oude mensen toch jonge ouders mochten worden, van Izaak. Als Abraham naar haar kijkt, naar 'zijn dode', dan stromen de tranen over zijn oude gezicht. Hoe moet hij in vredesnaam verder zonder haar?

Hoe kun je als mens verder, als die ander er niet meer is, die ander van wie je zoveel hebt gehouden? Misschien zijn de tranen wel een bron die maar niet wil opdrogen, zoals ik dat ergens las: 'Wanneer het lichaam gezaaid is in de aarde, zijn onze tranen het vocht waarmee het wordt begoten.' Maar het kan ook anders zijn. Je zou willen huilen, maar je kunt niet. Als je wakker wordt, lijkt het leven grijs en dof, alle glans is weg. Je sleept je een nieuwe dag in, omdat je nu eenmaal niet anders kunt.

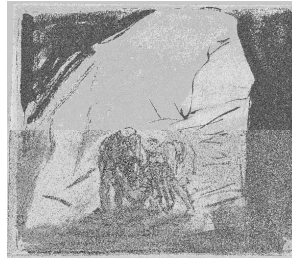
Abraham zit daar, geknield bij 'zijn dode', en hij ervaart de rauwe werkelijkheid van de rouw. Toch moet hij verder. Want er moet een begrafenis geregeld worden. Vers 3: 'Daarna stond Abraham op, ging weg van zijn dode...' Voelt u het in die woorden, hoe Abraham zich moet losscheuren van dat dode lichaam? Maar het móét. Want er is nog geen graf. Meer dan zestig jaar hebben ze samen al in dit land gewoond, Sara en hij. Maar in al die tijd heeft Abraham nog geen vierkante centimeter grond voor zichzelf in bezit gekregen. Heel nadrukkelijk staat het in vers 1: 'Sara stierf in Kirjath-Arba – het tegenwoordige Hebron – in het land Kanaän.' Kanaän, het beloofde land! Hoe vaak heeft God het niet gezegd? 'Abraham, heel dit land zal ik jou geven, jouw nageslacht zal hier wonen, en het zal zijn zo talrijk als de sterren aan de hemel en als het zand van de zee.' Elke keer weer komt die belofte in Genesis terug. Maar hier staat Abraham nu. Als vreemdeling in een vreemd land. Rijk, dat is hij wel. Vee genoeg! Maar hij heeft nog geen twee vierkante meter om een graf te graven voor zijn eigen vrouw! Dus gaat hij naar de Hethieten, de bewoners van het gebied waar hij woont.

2. God wil je in je leven vormen naar Zijn beeld

Abraham gaat naar ze toe, en hij wordt met veel respect ontvangen. Dat is ook niet zo verwonderlijk. Eerder heeft Abraham met een klein legertje een grote overwinning behaald op de roversbenden van koning Kedorlaomer, die in de streek van Sodom en Gomorra enorme rooftochten hadden gehouden. Abraham heeft Kedorlaomer verslagen, om zijn neef Lot te redden. Daarmee heeft Abraham ook rust gebracht in de hele omgeving. Wat zeggen de Hethieten? Vers 6: 'Luister naar ons, mijn heer, u bent een vorst van God in ons midden. Begraaf uw dode in het beste graf dat wij hebben. Niemand van ons zal u zijn graf weigeren om uw dode te begraven.' Je proeft heel veel respect in die woorden. Een 'vorst van God', dat wil

zeggen: een koninklijke afgezant, een prins. Bijzonder dat Abraham hier zo wordt genoemd. Want de naam 'Sara' betekent: vorstin, prinses. Deze 'vorst van God' wil zijn 'vorstin' begraven. En de Hethieten zeggen: 'Gebruik maar het graf dat u wilt, kies het mooiste maar uit!'

Dat respect, dat is iets om even bij stil te staan. Abraham heeft in zijn leven lang niet altijd de juiste keuzes gemaakt. En toch heeft God door hem heengewerkt. Toch herkennen deze mensen hem als een afgezant van God. Is dat

eigenlijk niet heel mooi? Zo werkt de Heilige Geest! Door gewone mensen heen, mensen met fouten en gebreken. Eén ding heeft Abraham altijd gedaan: hij heeft altijd de nabijheid gezocht van zijn hemelse Vader. Abraham wilde dicht bij God leven. En als je dat doet, dan werkt God aan je. En andere mensen gaan dat zien!

Michelangelo maakte altijd schitterende standbeelden. Op een dag was hij bezig met een groot blok marmer. Hij was aan het bijtelen, het moest een beeld van een paard worden. Toen kreeg hij bezoek. De bezoeker vroeg: 'Hoe dóét u dat toch? Hoe maakt u uit zo'n blok marmer een paard?' 'Nou,' zei Michelangelo, 'dat is niet zo moeilijk. Het paard zit er al in. Ik hoef alleen maar alles weg te beitelen wat geen paard is.'

Kijk, dat is precies hoe God ook te werk gaat. Als je leeft in verbondenheid met Hem, als je toestaat dat Hij Zijn werk doet in je leven, dan gaat Hij schaven en bijtelen. Dat kan pijn doen! Maar gaandeweg komt het beeld te voorschijn van hoe je bedoeld bent. En het Nieuwe Testament zegt dan: 'Dat is het beeld van Jezus Christus, dé grote afgezant van God, Zijn beelddrager bij uitstek.' God is in Abraham aan het werk gegaan, en de Hethieten zien dat. 'U bent een vorst van God', zeggen ze. Verlangt u ernaar, om te veranderen naar het beeld van Christus? Om herkenbaar te zijn als afgezant van God? Neem er tijd voor om in Zijn nabijheid te zijn! Door de Bijbel te lezen, en die woorden te laten zinken in uw ziel. Door gebed, door de diensten in de kerk. Door te doen wat God zeg tin Zijn Woord.

3. De eerste grond waarin de beloften worden vervuld

'Kiest u maar een graf uit!' zeggen de Hethieten. Maar dat wil Abraham niet. Hij wil niet op een kóópje Sara begraven. Bovendien: hij wil zéker weten dat haar graf nooit in andere handen zal komen. En vooral: Abraham weet: 'Dit land is ons beloofd. Ooit zal héél het land van mijn nageslacht zijn. Juist daarom moet ik nu deze grond kopen.'

Abraham vraagt nederig, maar ook beslist, of hij de spelonk van Machpela mag kopen. Efron, de leider van de Hethieten, zegt eerst, schijnbaar heel ruimhartig: 'Die spelonk, die geef ik u! Met het land eromheen!' Maar Abraham wil persé kopen. En Efron hapt meteen toe. Dat ruimhartige gebaar, dat was misschien meer een oosterse vorm van beleefdheid. Het was eigenlijk niet echt de bedoeling dat Abraham zou zeggen: 'O, nou, graag! Heel erg bedankt!' Nee, als Abraham sputtert, noemt Efron meteen een bedrag. 'Ach, een land van vierhonderd sikkel zilver, wat maakt dat uit tussen mij en u?' Natuurlijk weten we niet precies hoe hoog de grondprijzen in die tijd waren, maar de indruk die we krijgen is dat Efron hier hoog inzet. Ongetwijfeld heeft hij gedacht: 'Abraham gaat wel afdingen.' Maar Abraham gaat niet afdingen! Hij weegt meteen vierhonderd sikkel zilver af, 'naar de gangbare waarde voor de koopman', staat erbij in vers 16. Het zijn

geen sikkels die Abraham een beetje kleiner heeft laten omsmelten. Formeel, met getuigen erbij, wordt de koop bezegeld.

En zo wordt de spelonk van Machpela, zo wordt het graf van Sara het eerste stukje grond waarin de beloften van God realiteit worden! Abraham, de vreemdeling, krijgt eindelijk, na al die jaren, voet aan de grond in het beloofde land. Eigen grond! Een spelonk met een veld eromheen. Daar wordt Sara begraven. En weer wordt het uitgebreid beschreven, de precieze plek. Vers 19: 'Daarna begroef Abraham zijn vrouw Sara in de grot op de akker van Machpela, tegenover Mamre – het tegenwoordige Hebron – in het land Kanaän.' Weer wordt hier nadrukkelijk genoemd het land Kanaän, het beloofde land. Voelt u mee, hoe historisch dit moment is? Daarom wordt het nog een keer onderstreept in vers 20: 'Zo ging de akker met de grot die daarop gelegen is als een eigen graf over van de Hethieten op Abraham.'

Sara heeft het niet meer meegemaakt, maar Abraham wel: eigen grond in het beloofde land. Dit graf is een teken van hoop. Voor Sara: haar laatste rustplaats. In deze wereld: het einde. Maar tegelijk: een nieuw begin voor Abraham, en voor het nageslacht van Sara en Abraham. En nu, 4000 jaar verder, weten we dat God Zijn beloften heeft waargemaakt! Het volk Israël hééft dat land gekregen, al was het na veel omzwervingen in de slavernij van Egypte. Later was er weer een ballingschap in Babylonië. En tussen de eerste eeuw na Christus en het jaar 1948 waren er 19 eeuwen van omzwervingen en ballingschap. Maar elke keer weer heeft God Zijn volk teruggebracht naar dat land. Nooit breekt Hij een belofte. Nooit!

Een graf als teken van hoop. Een plaats van de dood als teken van leven, van de toekomst! Is dat eigenlijk niet een onvoorstelbare boodschap? Zo werkt God! Waar voor ons gevoel alles ten einde loopt, maakt Hij een nieuw begin! Waar wij vastlopen, opent Hij een nieuw perspectief!

4. Jezus' graf: teken van nieuwe hoop!

Tweeduizend jaar na Abraham is dat opnieuw gebeurd. Opnieuw was het een graf, omgeven door een veld, een tuin. Het graf van Jezus, in de tuin van één van Zijn volgelingen, Jozef van Arimathea. Ook dat graf leek het einde van alle hoop, van alle verwachtingen. Jezus die zoveel vreugde en blijdschap had gebracht... Overleden. Gestorven aan een kruis. Hij werd daar gelegd, in dat graf, en er ging een grote steen voor de ingang. Afgesloten, donker, hopeloos. Maar ook toen waren er beloften! Door het hele Oude Testament heen schemert het al: de belofte van een leven ná dit leven. De belofte van eeuwig leven. Zoals bijvoorbeeld in Psalm 103, die we net zongen. Ja, het klopt: 'De mens is aan het sterven prijs gegeven, gelijk het gras kortstondig is zijn leven, en als een bloem die naar de zon zich keert, maar die ten prooi valt aan de barre winden, en knakt en sterft, en is niet meer te vinden. Ja zelfs haar eigen plaats kent haar niet meer....

Maar – Maar 's Heren gunst zal over die Hem vrezende **in eeuwigheid** altoos dezelfde wezen... (Die gunst van God houdt niet op bij de dood!) en zijn gerechtigheid gaat de eeuwen door! Overal in het Oude Testament zien we als het ware al pijlen, hoopvolle richtingwijzers. Het gaat verder, na de dood is er méér! Als de Messias komt, de Verlosser, ja, dan zal God de dood verslaan! En al die beloften, die worden het éérs realiteit daar op dat stukje grond bij Jeruzalem, in de tuin van Jozef van Arimathea. Dat stukje grond, dat een einde leek, dat wordt een nieuw begin! Jezus leeft! Het graf is overwonnen!

Terwijl wij hier op aarde nog allemaal de sterfelijkheid, de dood in ons lichaam meedragen, is daar, op dat ene stukje grond, al een luik opengedaan naar een nieuwe realiteit! Eeuwig leven, zonder sterfelijkheid!

5. Hoop voor ieder mens!

Vandaag nodigt Jezus Christus ook u uit, ook jou: 'Geloof in Mij! Want wie in Mij gelooft, heeft eeuwig leven! Als je leeft met Mij, als je vertrouwt op Mij, dan is de dood niet meer het einde, maar een nieuw begin! Ik ben de Opstanding en het Leven,' zegt Jezus in Johannes 11, 'wie in Mij gelooft zál leven, ook al is hij (of zij) gestorven.' Het is een uitnodiging die vraagt om een antwoord van uw kant. Van jouw kant. Je wijst dit toch niet af, dit aanbod?!

Jezus heeft er ook nog een andere belofte bij gegeven. Hij heeft beloofd dat Hij op een dag zal terugkomen op aarde. Dan zal Hij rechtspreken over levenden en doden, en Hij zal het recht herstellen. De machten van duivel, dood en verderf zal Hij voorgoed overwinnen. God zal een nieuwe hemel scheppen, en een nieuwe aarde, die samen één zullen zijn. God zal wonen bij de mensen, en er zal eeuwige vreugde zijn voor ieder die gelooft. Van die grote toekomst is het lege graf van Jezus het kleine begin.

Sara's graf is een teken van hoop. Jezus' graf is een teken van nog veel meer hoop! En na de opstanding van Jezus is die hoop als een olievlek over deze doodse, donkere wereld uitgevloeid. Overal is die hoop opgelaaid, als lichtend vuur in de nacht. Ook in Rome, kwamen mensen tot geloof in die Joodse Man, uit dat verre Judea. De Romeinse keizers probeerden die beweging van hoop de kop in te drukken. Christenen werden vervolgd, gemarteld, voor de leeuwen gegooid. Maar de hoop bleef levend! En weet u waar gezongen werd van die hoop, waar de woorden van hoop uit de Bijbel werden gelezen en werden gespeld? Dat was in de catacomben, in de graven, een gangenstelsel, diep onder de grond van Rome. Daar begroeven de christenen hun doden. Vandaag de dag kun je nog steeds die catacomben bezichtigen. Bij die graven zie je ook grafschriften. Bijvoorbeeld: 'Alexander is niet dood, maar leeft boven de sterren.' Of dit grafschrift: 'Voor mijn lieve Serichas, mijn dierbare zoon, moge je leven in de Heilige Geest.' Of dit: 'Gordianus, de boodschapper van Gaulus, gewurgd om zijn geloof.'

Terwijl in de stad zelf de vervolging van de christenen gruwelijk was, bloeide daar, diep onder de grond, in de graven, voortdurend de hoop weer op. Op de muren staan tekeningen en schilderijen. Je ziet de vis, symbool van Jezus Christus. En steeds ook het anker, het symbool van de hoop. En, heel ontroerend, daar in de graven, zijn op allerlei plaatsen muurschilderingen te zien met hetzelfde motief: Jezus als de goede herder, met een lam op Zijn schouders. Hij gaf de vervolgende christenen daar in Rome nieuwe hoop: als jij het niet meer kunt, dan neemt Hij je op Zijn schouders. En Hij draagt je. Hij draagt je door dit leven. Hij draagt je naar Zijn kudde. Hij draagt je door de bitterste moeilijkheden. En Hij draagt je die laatste grens over, naar het licht, naar Zijn hemelse heerlijkheid.

Einde of nieuw begin? Als het aan God ligt: geen einde. Wat Hem betreft is er vandaag nog, ook voor u, voor jou, voor ieder van ons: een nieuw begin! Amen.

